

Budu raději, když *pro mou dceru* bude hudba jen hobby

do Prahy k panu profesorovi Pekelskému a po maturitě na havlíčkovobrodském gymnáziu jsem šel k němu na pražskou AMU. Maminka a tatínek tehdy sbalili kufry a zase se – kvůli mně – v roce 1968 přestěhovali do Prahy. Jestli bych tohle dokázal udělat pro své děti? Asi ano, mám po rodičích přece geny a pro své děti dělám maximum. Je ale pravda, že se na některé věci dívám už jinak než rodiče. Moje devítiletá dcera Kristýna hraje na housle, je dobrá, ale já ji určitě nebudu nutit k tomu, aby byla profesionální houslistkou. Spíš bych jí přál, aby muzika byla pro ni krásným hobby.

Řemeslo

Tohle slovo muselo přijít, já vím. A aby tedy bylo jasno: muzikantské řemeslo není lehké řemeslo. Budu raději, když na něj moje děti nevsadí. Říkám to a sám vím, že bych ho nikdy nedokázal opustit. Je to těžká práce, co si sám nevypracuju, to nemám. Nemůžu se ulít. Buď člověk maká, má talent a je dobrý, anebo není dobrý. Co hůř! Umět a mít talent ještě neznamená, že se člověk prosadí. Když nemá štěstí, neprorazí. A abych byl ještě pesimističtější: když nemáte štěstí a ty správné vztahy a kontakty, v Čechách skoro jistě neprorazíte (zatímco díky kontaktům se tady i průměrný umělec může stát hvězdou). To sice našťastí neplatí za hranicemi téhle země, ale prosadit se s hudbou je všeobecně hodně těžké. Když se ale pořádně naučíte právo, vždycky jako právník najdete uplatnění. Alespoň si to myslím.

Japonsko

Když Japonsko, tak Bernstein, Rostropovič, Celibidache a řada dalších světových dirigentů, které jsem tam měl možnost poznat. A docela zblízka. Víte, i když mi vítězství na Pražském jaru v roce 1972 vyneslo spoustu nabídek na zahraniční angažmá, ale žádné se nerealizovalo vlivem dobových podmínek, jak bych tak řekl, nakonec jsem

Bohuslav Matoušek (* 1949), studoval na pražské Akademii múzických umění u J. Pekelského a V. Snítily, absolvoval mistrovské kurzy u A. Grumiauxa a N. Milsteina v Curychu. V roce 1970 získal na houslové soutěži T. Vargy v Sionu zvláštní cenu poroty a zároveň švýcarské stipendium, které využil k ročnímu studiu s W. Schneiderhanem. Jeho významným úspěchem byla také 1. cena na mezinárodní houslové soutěži Pražského jara v roce 1972. V letech 1977–1980 byl sólistou a koncertním mistrem tokijského Yomiuri Nippon Symphony Orchestra, od roku 1980 působil patnáct let jako primárius Stamicova kvarteta. V poslední době se věnuje sólistické koncertní činnosti v kombinaci s komorní hrou. Jeho repertoár zahrnuje skladby od raného baroka až po díla současných skladatelů. Nahrál 7 sólových LP desek a 17 kompaktních disků. Zvláště ceněny kritikou jsou jeho CD s kompletním dílem B. Martinů, které postupně vyšly v londýnském vydavatelství Hyperion Records. Bohuslav Matoušek také od roku 2007 působí jako pedagog pražské HAMU. Je ženatý, má čtyři děti. Všechny jsou vnímavé k muzice.

měl štěstí – všimli si mě Japonci a v roce 1977 jsem mohl na jejich pozvání odjet do Tokia. Jako koncertní mistr a sólista největšího japonského orchestru Yomiuri Nippon Symphony Orchestra jsem tam strávil krásných dva a půl roku a mohl si nejen zahrát, ale celé hodiny si povídat s lidmi, jako byl Bernstein nebo Rostropovič. Náš orchestr totiž zkoušel za městem, dirigentům se nevyplatilo se mezi ranní a odpolední zkouškou vracet v tokijském provozu do centra, a tak zůstávali ve zkušebně. A protože já byl široko daleko jediný Evropan, povídali si se mnou. Neopakovatelné zážitky, úžasné zkušenosti.

Slaboproud

Ano, máte správné informace. Vedle houslí mám ještě druhou vášeň – nejprve to byla matematika a fyzika, posléze elektrotechnika – slaboproud. Ne, na tom není nic divného. Spousta muzikantů inklinuje k takovým oborům, stejně jako technici a lékaři zase inklinují k hudbě. Je to snad pud sebezáchovy, nebo touha po rovnováze, co nás formuje, ne? U mě to dostoupilo takové intenzity, že mně dokonce rodiče nabízeli, ať jdu po maturitě studovat raději elektrotechniku než housle. Byl jsem nadšený radioamatér a vlastně dodnes jsem. Miluju bastlení a všechny ty věci kolem. Ale vždycky to bylo jen hobby. To jsem věděl od začátku.

Smysl

Myslíte smysl života, mého počínání, snažení? To je jednoduché, přece. Muzika povznáší. Hudba povznáší sama o sobě! A když máte to štěstí, ten dar, že ji umíte interpretovat, že se vám daří z ní dostat, co chcete, a pak – hlavně – když to chtějí a cítí také posluchači v sále, pak vzniká úžasná, neopakovatelná atmosféra. Když ty vlny jdou ode mě k nim, když dopadají a rozechvívají se přesně tak, jak mají, tak mi nezbyvá než se radovat. A poděkovat. Za každý takový den, za každý okamžik. ■

Foto: Ondřej Petřík

Text **Eva Pivodová** / foto **Kamil Rödinger**

Patří k našim nejúspěšnějším operním interpretkám, českému publiku je nicméně spíše vzácná. Koncert Martiny Jankové v rámci Pražského jara se koná 17. května.

Zpívám s radostí

M

Narodila se v Orlové na severní Moravě, zpěvu se nejprve věnovala na Ostravské konzervatoři, vysokoškolská studia pak dokončovala v Basileji. Ve Švýcarsku žije dodnes. Její repertoár je velmi rozsáhlý – sahá od renesance až po dvacáté století, snad jen soudobou hudbu příliš nemusí. Nedávno se stala matkou.

Na Pražském jaru vystupujete letos poprvé. S jakým repertoárem?

Pražské jaro mi dalo volnou ruku. Chtěla jsem koncert věnovat málo známým písním mého snad nejmilovanějšího skladatele – Josepha Haydna. Doufám, že se nám s klavíristou Gérardem Wyssem podaří publiku mezinárodního festivalu nádherný svět jeho děl zprostředkovat. Budu zpívat Haydnovy Skotské, Waliszské, Německé a Anglické písně, které jsme také nedávno natočili pro Supraphon.

Co vás před lety přivedlo do Švýcarska?

Přes produkci Národního divadla jsem se ještě jako studentka Ostravské konzervatoře seznámila s dirigentem Gustavem Kuhnem, který mě po následujících čtyřech letech zval na své kurzy pro mladé

Švýcarsko se
skutečně stalo
mým osudem

Můj hlas je jako stvořený pro *Bacha, Händela, Mozarta*

zpěváky a dirigenty do Rakouska a Itálie. Na jednom z těchto setkání – bylo to v Miláně – mě oslovil jeho žák, mladý rakouský dirigent, a pozval mě na koncerty do Innsbrucku. Tam jsem zase potkala svého budoucího profesora na Hudební akademii v Basileji, kde jsem pak dokončila takzvaný Solisten Diplom. Měla jsem také příležitost předzpívat v Mezinárodním operním studiu v Curychu. A po roce studií mi šéf tamější opery nabídl smlouvu sólistky.

Takže jste se rozhodla zůstat...

Curyšská opera mi nabídla mnoho krásných rolí a koncertů s vynikajícími dirigenty, režiséry a pěveckými kolegy, jako jsou Gruberová, Beňačková, Carreras, Hampson, Cura, Chailly, Pountney a mnoho dalších. Dnes tu pravidelně hostují mladé operní hvězdy jako Nētrebko, Florez či Kaufmann, takže za nimi nemusím nikam cestovat. Má curyšská agentura mi navíc umožnila pracovat s Mutim, Dohnányim, Sawalischem, Boltonem, Mackerrasem... Asi po osmi letech v Curyšské opeře jsem poznala svého nynějšího manžela, a tak se Švýcarsko opravdu stalo mým osudem.

Je váš manžel z umělecké branže?

Můj muž je novinář a šéf komunikace švýcarské vlády. A vášnivý návštěvník opery.

Co je specifické pro život ve Švýcarsku?

Švýcaři mají některé vlastnosti, které se mi velice zamlouvají: jsou přesní, spolehliví a jdou po detailu. Jsou skromní – nepoužívají tituly a nedávají najevo, čím jsou a co mají. Zkrátka málo mluví a hodně pracují.

Jací jsou Švýcaři jako hudební publikum a v čem se liší od Čechů?

Švýcaři jsou zdrženliví a kritičtí, zatímco české publikum je vřelejší.

Jak se vám daří skloubit mateřství s kariérou?

Mateřská role je nejkrásnější role mého života, zároveň je také ta nejnávnější.

Martina Janková, (*1972)

- Rodačka z Moravy je od sezony 1998/1999 sólistkou Curyšského operního domu.
- Ztvárnila desítky významných rolí, vystupuje po celém světě, natáčí CD.
- Nedávno debutovala v USA jako Zuzanka ve Figarově svatbě s americkým Clevelandským orchestrem, aktuálně nejlepším hudebním tělesem v USA, pod taktovkou Welsera-Mösta. S ním také právě připravuje opery *Così van tutte* a *Don Giovanni* jak pro Curych, tak pro americké publikum.
- Dále nastudovává Haydnovo *Stvoření*, jeho operu *L'infedeltà delusa* a Händlova oratoria *Jephta* a *La Resurrezione* pro koncerty ve Vídni, další písňové večery v Česku a Švýcarsku věnuje Martinů a Mendelssohnovi.
- Pro hudební festivaly v Ženevě a Salzburgu opět chystá díla Mozartova.

Ale díky mé skvělé švýcarsko-české rodině se všechno dá zvládat. Při hlídání syna se láskyplně střídají manžel, mí rodiče a naše „adoptovaná tetička“ Libuška.

Jak si nejradyji odpočnete, můžete-li?

Věnuji se rodině a pejskovi, ráda čtu. Nejlepší relax je pro mě chození po horách, proto jsme jim tak blízko, v zimě potom lyžování.

Opery, písně, oratoria... Váš repertoár je obdivuhodně široký.

Ano, bez oratorií, písní a opery bych nemohla žít. Potřebuji to rozpětí mezi tělem, duší a duchem – tedy mezi duchovními díly, intimními duševními rozpoleženými v písních, a konečně i tu fyzickou námahu a hereckou práci na operní scéně.

Máte velmi ráda tvorbu starých německých mistrů. Čím vás okouzluje?

Můj hlas je lehký lyrický soprán, takže je jako stvořený pro Bacha, Händela či Mozarta. Ráda také – už kvůli těm úžasným básnickým předlohám Schillera, Goetha či Heineho – zpívám německé písně: Mendelssohna, Brahmsa, Schumanna a další. Prostě mi německý repertoár svědčí.

Co na to vaše konkurence?

Konkurence je samozřejmě velká. Ale je to téma, kterým se nezabývám. Vždy jsem zpívala pro radost a ne proto, abych s druhými soutěžila. Zatím mě lidé zvou a nabízejí zajímavé role. Až mě nebudou chtít, budu zpívat doma pro své potěšení. Konkurence je dobrá pro inspiraci, co se ještě mohu naučit od druhých.

Máte nějaký sen či přání do budoucna?

Mým největším přáním je, aby mým koníčkem – prací netrpěla rodina a abychom si ji spolu všichni mohli ve zdraví ještě dlouho vychutnávat. V této souvislosti mě napadá citát Adalberta Stiftera: Umění je něco tak vznešeného a velkého, že je pro mě po Bohu to nejvyšší na zemi. V tom mu dávám plně za pravdu. ■